

La rapeniche et le bouneu retrova

Autor(en): **Gremaud, R.**

Objekttyp: **Article**

Zeitschrift: **L'ami du patois : trimestriel romand**

Band (Jahr): **22 (1994)**

Heft 87

PDF erstellt am: **24.09.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-243270>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

LA RAPENICHE E LE BOUNEU RETROVA .

Din le velâdzo dè Velâ-lè-Pyannè, le bin di goyè irè a n'on Krichto Rapin, grô travayà li dejan rapena tan èthè avariya, cha fèna a non Jèni fèrmo galéja è dè bon kà : l'avan po famiye très bouébo è na fiye. Le pye viyo irè Louis, vint-an, li dejan Loulou.

A dutrè than mètre pye yin la méjon a l'èkofè Martin Techo pechin l'omo la fèna alâvè in dzornâye deché-delé, bayi on kou dè man vè lè payijan po gânyi kotyè chantimè a pâ che n'omo. L'avan tyè na fiye Lina, galéja grahyaja, dji-jé-vouêt'an. Hou dou j'infan chèn chon nyâ d'amihyâ chu le tsemin dè l'èkoula ke fachan on tro inthin-byo. On n'evè chon j'ou inkotyè po dzuyi on piti tèatre di j'infan a tsalande, iran "Chin dzojè è Nothra Dona" chin ke l'avan a dre irè bi è bin aprè l'an bin tinyè lou pyèthe, l'inkourâ lè j'avè félichitâ.

On kou fro dè l'èkoula Krichto la pyèhyi chon bouébo a Grandzenâvoua volé n'in fére on payijan dè rèthèta, irè dza de ke l'è li ke rèprindrè le pochyin dè chèn tère, chon bin, irè le mèyà a l'èkoula. La dona Jèni ke konyechè chon Loulou la kudji fére konprindre a che n'omo ke chi bouébo n'èthè pâ po travayi la téra, ke l'avi fan dè mé ètudèyi, rèkordâ l'aleman chin li farè fôta din chon n'avinyi. Tyè ke chèn kré ? Dè vinyi on kuryà on grâta papê, rin dè chin : l'è tyè bon dè l'invouyi on n'an a Grandzenâvoua chin li bayèrè le go dou mihi dè payijan.

Chi dzouno Loulou kan vinyè in kondji, a la méjon parlâvè pou dè chon travô pè Grandzenâvoua, irè pechyâ po le pyéji dè rèvère cha miyèta d'èkoula Lina la fiye a l'èkofè.

Le dzoua dè la mija dè bou a la kemouna, in rintrin Martin l'èkofè charithè ou kabarè, ou vindâdzo chèn trâvè Krichto Rapin, chèn betè a cha trâbya in fathe dè li è li fâ, avui chi l'evè ke chèn fâ gran è frè le bou chèn bin vindu, bin dè tru ke di Kristo kan fô bayi vant-è-thin fran por on tsiron dè brantsè l'è di fago ke vinyon tché !
Martin : vo j'an achurâ dè tyè payi on tsiron dè brantsè che la dou grobo n'è pâ tru tché.

Krichto : ora tè mèhya-tè dè ton travô, mèhya-brè, tire-lunyu.

Martin : vo j'ithè bin gayâ grindzo vouè, tyè ke l'è ke va pâ ? Ora tè te fari bin dè vuityi chu ta fiye, la churvèyi, li ke koua apri mon bouébo, la demindze châ pâ tyin t'échkuja trovâ po le vère.

Martin : che l'è chin vo deri ke vouthron Louis, l'è li ke vin la tsèrtchi, l'invitè, kemin le konyecho vu pâ gravâ ma fiye dè le kortijâ dè chayi avui li l'an ti dou l'dze : n'è pâ ouna ke koua apri lè j'omo kemin vo volè dre ! La prou ètudèyi, rèkordâ pè lè j'èkou-lè po tinyi la pyèthe ke l'a ora. Kemin po fére le minâdzo pè

l'othô l' è tota chutya, fô pâ vo tronpâ Moncheu Rapin !

Krichto : Techo, pyèka dè gabâ ta gouganne, te lè chotin ti bon po l'inkoradzi a kore apri mon bouébo, atin pire fô pâ tè krêre ke vu léchi mon fe maryâ la fiye a n'on tapa-cholin ke l'a tyè duvè tchivrè din on n'èthrabyè, te châ ke fari to po li gravâ.

Martin : fô pâ vo fotre dè mè ke l'é tyè duvè tchivrè, i mè bayon bin dou bon lathi è proumatêre, l'i ya nyon ke betè dè l'ivouè din le brotsè !

Krichto : Tyè ke vâ dre chin ? l'i ya nyon ke betè dè l'ivouè din le brotsè. I vâ dre ke n'in konyecho yon ke l'a bin di bithè a l'è-thrâbyo n'a pâ trovâ dè mi tyè dè moyi, frouyi chon lathi in betin dè l'ivouè din la boye : chè fê a yètâ ou min ke ch'atindè, kemin irè le chèkon kou l'a j'à na fyèrt'amanda.

Krichto : Te di chin po mè krouye linvoua ke ti, che te vou pâ hyou-re ton moua tè foto na motcha.

Martin : Vo j'ê rin a nèvouâ, n'in d'an bin dèvejâ pê la frètchire, mimamin ou komité dè la chochiyètâ. Tâ bin gânyi Rapena !

Krichto la pekâ on fu l'a de, vu pâ mè kontrèyi avui tè bourtyâ ke ti, chè abadâ lè chayè dou vindâdzò de na tourdze le karbatyé ke l'a yu chè dèmandâ chin ke li arouvâvè.

Arouvâ vèr li, cha fèna la rèmarkâ k'irè n'èrveu mô veri, li fâ tya-tho chta né ? ti bin gayâ grindzo, l'è akouja dè ha granta linvoua dè Techo ma fê a bichkâ in pyin kabarè, tyè ke li a j'â ? l'omo na rin rèpondu. A la premire okajyon Krichto la prè chon bouébo Louis a pâ, li a de. Akuta Loulou i vudri pâ tè fére dè la pêna, ma chin ke mè trakachè mè fo tè le dre, l'é apèchu ke ti bin chovin fetchi pê vè lè Techo la demindze te pâchè la vèya pêr l'é. Che l'è po kortijâ la fiye chu pâ d'akouâ, chin n'è pâ po tè, chin l'è tyè na damejala dè magajin dè burô, n'a pâ lè man a travayi la téra tè fô pyèkâ chin, vu pâ tè rêvère kore pêr l'é. Dayu hou dzin n'an èchtrafa dè fortèna : che te chavè chinke mè chu inkormantyi, chin ke l'é chyâ, tsouyi mè chu fè dou pochyin po fére tsevanthe avui chi bin. Ora té avèrti te châ chin ke tâ a fére i èchpéro ke te makutèri pèche-ke te châ : i konto chu tè po rèprindre le bin avui tè frârè. Che te vâ kortijâ na bouna fiye dè payijan tè fô vuityi dou koté dè la karyére vé Dzojè Dèyon, l'an duvè fiyè, on bouébo, l'é te cheri bin rèchu te pori fére on bon parti. L'a on bi bin a l'adrè, na mache dè poujè dè téra mimamin dou bou chu le hô, l'outon on li vè on bi tropi, lè j'èthrâbyo chon pyin. Fô tsèrtchi a mantigny cha fortèna on n'a prou mô dè la gânyi. Hou damejalè dè byotâ l'an d'aboua to dilapidâ chin ne fâ pâ le bouneu.

Loulou l'a to akutâ l'è modâ din cha tsanbra chin rin dre, rin dèmandâ, l'an pâ rèyu dè la vèya. Le lindèman irè kapo dèvejâvè pou,

pâ mi a trâbya, le prône dou chènaya li a fè na pyâye chu le kà l'avi on n'abatèmin. Chi dzouno kouâ chè moujâvè mè ke l'avi tan pyéji d'alâ trovâ ha fiye, pachâ na galéja vèya vèr là : tyè ke va moujâ Lina dè pâ mè vère arouvâ, tota la chenanna cherè in pochyin chè moujèrè Loulou l'è pâ vinyè ôtyè l'i ya. Demindze du goutâ du tin ke le chènaya fachè on chono chu le kanapé Loulou lè modâ in katson po rèvère cha miya, volè to li kontâ chin ke chon chènaya atindè dè li. Apri l'avè bin akutâ, Lina na legrena din lè j'yè vouètè chon martchan li di adon Loulou te vâ m'abandenâ ? na-na Lina ma galéja miyèta, la prin din chè bré, n'è pâ kèchtyon dè chin i t'âmâ tru ! Tâtchèri dè tè vère in katson in n'atindin prin pahyinthe è korâdzo. Té chovin de : le mihi dè payijan mè va pâ, n'è pâ po mè, vudri fére ôtra-tsoujâ, modâ du che por aprindre l'aleman por ou n'ôtra pratika.

Ha katsotiche dè kortijâ la dourâ bin kotyè tin, le tsemin ke va a la kariyére pâchè pâ yin dè vè l'èkofè, on piti kontoua on chindolè a la travêcha d'on prâ è inke la méjon dè l'èkofè.

On dzoua Jéni la dona chè-chirè trovâye cholèta a l'othô avui Loulou li fâ, di-vè te vâ adi kotyè kou trovâ Lina tâ djémé pyèkâ ? akutâdè dona i ché ke vo j'ithè bouna avui mè, i pu pâ pyèkâ, la léchi mon amihyâ po li i mè prèvon ! vo chédè ke ha fiye tsantè ou mohyi avui le "kà mixte" kan i tsantè na kobya cholèta mè fo oure ha galéja vouè dàthe chin mè rèbuyè le kà !

La vèyo dèchindre du la louye on chè vuitè, chè travè pri l'on-dè-l'ôtro, moujâ a abandonâ ha fiye chin l'è du, l'è on krèva kà : a tan po li tyè po mè ! Po chin mè fudri modâ du inke, d'ayu chi mihi dè payijan mè va pâ, n'è pâ po mè ! Akuta Loulou, vu pâ tè dèpuchtâ tè konprinnyo i ché ke Lina l'è na bouna fiye chèjinta, travayaja l'è amâye din la chochyètâ kemin din chon travô. Che on dzoua le chènaya aprin ôtyè ke tè fâ poutamin tè fô li dre chin ke tâ chu le kà : i prindri ton parti, tè chotindri. Vo rêmârhyo dona mè fâ pyéji dè vo j'oure vo mè rèbayidè dou korâdzo.

Le du-midzoua de na demindze dè furi, Krichto chè promè-nâvè fachè na vijita le toua dè chè tsan di prâ, vère che to krèthè dè djija. Vè l'avèprâ cha kuryojitâ la tsanpâ a alâ tantyè vè lè Dèyon dè la kariyére, chè fronnyi pèr l'é po chavè ôtyè gugâ, fetchi chon nâ pè lè j'èthrâbyo. Yoni la patrena l'è chayète, bondzoua moncheu Rapin, vo j'ithè bin novi pé chyàtre, tyinta boun-oura vo j'amènè ? voli rèvère on yâdzo Dzojè l'i ya grantenè ke l'é pâ yu, vo tsijidè mô n'è pâ inke vouè l'è j'ou vuiti po ingadji le modzenè po chti tsôtin. Ach-tâdè vo na vouërba chu le ban, l'an dèvejâ dè choche è chin. Krichto dèmandè, vo j'an adi le bouébo è lè duvè fiyè po vo j'édji ? vouè du tin ke chon pèr inke i va bin. L'i ya-the pâ mon fe Louis ke chè tirè

pri dè youna ? pâ ke chatso l'é djémé yu pè chyatre, vo demando chin puchke l'é yu prindre le tsemin din chta dirèkchyon : lè duvè bèchenè n'in pârlon pâ, i châyon to doulon inthinbyè n'é djémé rin apèchu. Ma ! kortijè the pâ la fiye a Techo l'èkofè ? i l'i alâvè, ma ! l'é fè pyèkâ, chin n'é pâ na fiye por on payijan, Yoni li fâ, l'è tru galéja i règrètè l'abandenâ, chi l'arè la chemocha dèman.

Le lindèman ou dèdzounon le chènaya l'avi na mina frède, krâna, achtou apri i fâ a chon fe, di-vè tè tâ pâournè dè minfyoulâ avui ha pivola a Techo, ti j'ou avèrti te mâ pâ akuta, te koua in katson pèr lé te vâ mè tinyi titha, atin pire tè vu pâ fére la ya dâthe duche in léve. Akutâdè chènaya, i l'é mé dè vint-an : l'é l'âdze dè prindre na dèchijyon po mon n'avinyi, d'abôr i tinyo a fére on maryâdzo dé réjon ! pâ dè rapena, d'avarihyâ. Dèvan chin i vu modâ du che, voyadji on bokon avi l'okajyon d'aprindre di linvouè, vivre avui di j'ôtrè dzin. Vo ! vo j'amâdè vothron mihi, chin vo va dè veri la téra, chènâ rèkoltâ, chin vo j'è bayi, mâ mè, mé i va, mé i vèyo ke chin mè pâ bayi. L'è kemin ma de le profècheu dè Grandzenâvoua : tè, t'è vèyo pâ payijan, ton chènaya chè tronpè te fari mi kemin réjan, komi dè komèrche. Kéche-te krapô ke ti, le chènaya chè korohyi. Te châ to chin ke l'é fè l'é payi pè Grandzenâvoua po t'inichyâ a nothron mihi, to chin n'è rin te n'in tin pâ konto, te vâ m'abandenâ ! chin l'è le rêmârhyèmin l'è ta rèkonyechanthe ou chènaya, l'è na mèprècha ke te mè fâ ! L'è chayè dè l'othô furya, royivâ lè portè.

Le lindèman, Jéni la dona l'â kudji fére konprindre ache n'omo, ke chi bouébo n'irè pâ le mimo tyè chè dou frâre, tè fô pâ tè vindji tè rèbrekâ chu li, léche le alâ in tota konhyinthe l'a prou inchruckchyon è kapobyô po chè dèbrouyi mimo : bin chur te le chotin te l'â vouèthâ chi bouébo, du-tin kirè a la rèkruva te li in d'avè invouyi di patyotè dè bonboniche è totè choârtè. Kan cherè pèr l'é i moujèrè ka mimo ke cha dona l'è j'ou bouna po li, mè vou pâ oubyâ dinche.

Avui chè dou bi chèrtifika d'èkoula Louis na pâ j'à dou mô dè trovâ na pyèthe kemin komi dè burô din na chochyètâ dè "Crédi agricole" din le tyinton dè Bâla. Kan l'â de ou chènaya ke modâvè tô dzoua, la j'à na bouna dèpuchtâye, va pire te chari chin ke l'è dè gânyi ta yâ.

A la vèya Louis l'è j'ou fére chè j'adyu vè Techon l'èkofè, Lina cha miya l'avi dou pochyn po li, avui di legremè din lè j'yè li a bayi la foto dè chè vint-an din on bi kâdre dorâ in dejin Loulou prin chin, beta le in bouna pyèthe din ta tsanbra t'ari adi on chovinyi dè mè te châ ke t'âmâ fèrmo ! I vudri pâ ithre oubyâye, èkri mè, di mè chin ke te fâ, tè lètrè mè cheron on n'inkoradzèmin a la pahyinthe dè

tè rêvêre. I vu pâ mankâ dè t'èkrirè, dza por avè pyéji dè yère lè tuvè ti pâ intréprècha por èkrirè di grantè pâdzè, Lina l'avi dou mô dè léchi modâ chon martchan, ha kajolèrida chè adi rèkemandaye dè pâ l'abandenâ l'avi pouère dè chè vère cholèta.

A la méjon la valija èthè prèchta, Loulou la de arèvère a chè frârè la chèra, in chti momin le chènya irè introvâbyo ! La inbranchi cha dona ke l'avi di legremè din lè j'yè in li dejin, Loulou oubya pâ dè prèyi d'alâ ou mohi, chin tè cherè on chotin din le travô tè rìnkòntè, ton avinyi.

Cha d'zoua apri la dona la rèchu na lètra, Louis dejè mè chu trovâ inke din ha chochyèta ke l'è to po lè payijan : du la bèluèta a fèmé tantyè a la pye grôcha machina a mèchenâ in pachin pé lè j'angrè, lè chèmin è to l'utiyâdzo. In n'arouvin man bayi la tâtse dè rèchponchâbyo magajinyé : Chu j'ou rèkemandâ a n'on profècheu po mé rèkordâ l'aleman. Te deri ou chènya ke to chin ke l'é aprâ a Grandzenâvoua n'è pâ pèrdu i mè vin bin, le rèmarhyo. Kan le chènya la yè la lètra la de, ah kan mimo, chin li a rèlèvâ la titha, l'è vinyè tot-ôtro la yu ke le bouébo n'avi pâ tot-abandenâ.

Lina rèchyèvechè achebin na lètra, Loulou li parlâvè dè chon travô chin ke fachè la demindze, irè èkrite amouirajamin.

A tsalandè Louis l'è vinyè in kondji, a la méjon tsakon èthan benéje dè le rêvêre. Chi dzoua i na pâ mankâ d'alâ ou mohyi oure tsantâ cha miya chin li a bayi le règrè dè modâ è le pyéji d'avè oyu cha bala vouè. La pachâ le du-midzoua in famiye vè lè Techo la avèrti cha dàthe ke l'avi fan dè modâ pye yin aprindre l'inglè, irè chon pyan a inkotchi l'avinyi, voli pâ chè maryâ chin avè prou konyechanthe dè ôtyè. Chta dèchijyon ne pyèjé pâ fèrmo a Lina li a de, portyè modâ ache yin ? i oudrè tru grantin a tè rêvêre. Fô pâ tè fére dè la bila : ti ma préfèrâye nothre amihyâ dourè du l'èkoula tè fô avi konfyinthe. Oh mè fudrè prou tè konfyâ a Nothra-Dona, è mè! mè rèfyâ a li po tè vouèrdâ. Le lindèman l'è j'ou rèprindre chon travô Lina l'avi rè le pyéji dè rèchuèdre di lètrè dè li rèpondre. Din cha dèrire lètra i dejè ko choche. Ma miya amâye, vudri pâ tè vère in pèna onko m'in pyorâ in yèjin ha lètra mè fô t'avouâ ke l'é on n'ingadzémin d'on n'an in "n'Ingletèra" din on komèrche "export-import" po lè j'èkriturè in franché : chin mè bayèrè le tin dè rèkordâ la linvoua. L'ari bin amâ tè revère ma le tin mè manké, le tsandzèmin chè farè a la fin dè chti mè. Mè rèkemandò dè pâ tè fére dou pochyin te vèri on n'an cherè vuto pachâ. Che chu yin dè tè, dèvan ta foto mon kà l'è pri dè tè.

Ha grahyaja n'avi pâ tan dè dzouyo dè chintre chon n'amou-rya ache yin dè li. L'avi pâ chovin dè chè novalè, to djuchto che li a

invouyi ôtyè ou boun-an. La dèrire lètra ke Lina li a invouyi lè rèvinyète in rètoua dèchu irè minhyenâ "inkonyu". La poua li chavè pâ tyè moujâ dè chin, lè j'ôtrè iran bin arouvâyè, yô l'avi the pachâ ? chè betâye a pyorâ. Du inke rin mé dè novalè : i chavè karouvâvè ou bu dè l'an dè chon n'ingadzèmin ma kanmimo l'ari pu mè dre ôtyè !

Cholèta din cha tsanbra, chè betâye a rèvechè chè lètrè pu di legremè kolâvan doulon di dzoutè, irè trichta l'avi dou tsegrin. Cha dona la koncholâvè kemin i povè li a de, demindze no j'oudrin in pèlerinâdzo i Mârtse vu dre ou chènaya dè vinyi avui no, prèyi Nothra Dona po ke t'ochè dè che novalè.

Céline a Techo l'a rikontrâ Jéni la dona a Louis, li dèmandè avé vo rèchu di novalè dou bouébo ? ma poua vo ! Li ya bin grantin ke l'é rin réchu : le dèri kou irè dèvan tsalandè, i dejè ke l'avi dyoraournè chon tin l'é, apri i volé pachâ a on n'ôtro payi. Ma fiye li a invouyi na lètra l'è rèvinyète in rètoua. Vo fô li dre dè pâ tru chin fére, chin l'è on dzouno ke li fayi voyadji, kan l'arè bin yu di payi i rèvindrè pache-ke i li tin a Lina, mè n'in ché ôtyè !

Bin di chenannè di mê èthan pachâ, adi rin dè novi po l'amouirâja, l'è vinyète pahyinta, è konfyinta din la prèyire.

Outre le furi, le mi dè mé le komité dè la chochyètâ dè tsan l'an inkotyè na chayète po fithâ lè vint-è-thin kan dou Kâ-mixte ! Irè po la dèrire chenanna dou mi dè Juin, ti lè minbro èthan invitâ a lou j'inchkrire. Céline a l'èkofè la de a cha fiye, tè fô t'inchkrire po ha korchâ avui tè kamerâde dou dzoua dè ithre na bala promenârda, chin tè farè dou bin dè chayi in pyèthe dè tè morfondre pèr inke.

Le prèjidan li a dèveja, Lina è vo l'intanhyon dè vinyi a la korchâ ? La dona m'inkoradzè, ora chu intrè dou. Vo fô vinyi no j'an fan dè tsantâ pèr l'é vouthra vouè no fâ fôta, l'a inchichtâ, no cherin dzoyâ vo j'arè pyéji, volé pâ règrètâ d'ithre vinyète. No pâchin i J'Ermitè no farin na vijita ou mohyi apri no j'an le goutâ l'é : è du inke no van pye yin. E bin ! Che l'è dinche i oudri, vo lécho m'inchkrire vo puédè kontâ chu mè.

Le dzoua fikchâ, dè boun-âra le matin iran na vint-anna a prindre pyèthe din l'otokar, la yè èthé ou bi tin. Achtou prè; le chôfeu la prè la route chu Bèrna-Lutzèrna è yin, dirèkchyon po lè J'Ermitè. Apri la vijita ou mohyi, le goutâ ! Du inke l'avan bin di kilomètre a fére tantyè ou bu, l'an tan bin tsantâ rijârdâ ke chè chon pâ apèchu ke l'avan pachâ na frontère, to t'éthenâ dè lou trovâ ou "Tyrol" chon arouvâ a "Insbruck" le chôfeu la fè on toua dè vela, l'a arètha cha machina chu la pyèthe to pri dè "l'Hôtel-de-Suisse". L'è inke ke chon atindu po la marinda è le kutchi. Iran benéje dè betâ lè pi a tèra. Féli Koli, rèchponchâbyo dè la korchâ l'ou j'à rèkemandâ

dès ti ithre inke a chat-ârè po la marinda, chè chon gayâ ti inchtalâ a na têrache onbrâye, l'avan ti pye ché l'on tyè l'ôtro, Féli l'è j'ou chè rinchényi dedin che to cherè prè, la marinda à l'âra konvinyète. Ou n'ârèta apri i rêvin, dèmandê Lina Techo vinyidèvè mè fo vo prèjintâ a kôkon, mâ ! nekué ? l'é nyon ke konyecho pèr inke, vinyidè avui mè vo m'innèri vèr li, chon montâ ou premi ou châlom di vijitè. On gran dzouno avui na barbèta chè rêvirè è di, ma Lina mon n'amouirâ-ja vin din mè bré! Mâ ! L'è tè Loulou ! Li chatè ou kou a l'inbranchi la pyorâ chu chè j'èpôlè n'in rêvinyè pâ dè trovâ chon prèfèrâ inke : lè dou chu le kanapé, Lina li fâ mâ Loulou portyè te mâ rin de, rin, pâ nyi m'èkrirè, te châ ke n'in dé choufè dè chin ! Tè fô mè pardenâ! Mè chu betâ a ou n'èprâva : rin dre, rin èkrirè por ithre privâ dè tè rèponchè. Dèvan dè parlâ maryâdzo volé ithre chur dè nothre amihyâ thin mè dè tin l'é trovâ gran n'in dé achbin choufè. Bin chovin iro cholè din l'innouyo i prinnyé ta foto, intrè mè, moujâvo kanmimo i t'âmo Lina te mè manké ! Kan cheri pri dè tè l'ari le dzouyo.

L'è du inke ke mè chu betâ in relachyon avui le komité dè vothra chochyètâ dè tsan, i chavè ke hou dou Kà-mixte volan fithâ l'anivèrchéro dè la chochyètâ. L'ou j'é fè la propojichyon dè vinyi che, a "Innsbruck". La marinda lou cherè ofèrte, mè chu bin rèkemandâ dè tinyi chin in chèkrè pâ dèvoualâ mon nom, voli tè fére na choréprècha. Mâ ! Loulou tâ fè to chin po mè rèchyèdre inke ! Vouè ma miya è dèpye tè promèto le maryâdzo po chti l'outon. I chu ché in rinpyèthèmin adon cheri dè rètoua ou velâdzo po la bènichon. Mèrthi, Mèrthi ! Loulou ta dèchijyon mè rèdzouyè. Chè-chon inbranchi.

L'è l'âra dè la marinda on chèrveta l'è vinyè lè j'avèrti. Din la châla bin garnya dè botyè, on drapô rodzo a kré byantse garnè na paré avui di blajon dou payi. Ti lè chochyètârè chon dza inke. La grahyaja intrè ou bré dè chon prètindin tota rijolinta. Ti dèbè outoua dè la trâbya tapon di man "aplôdichon" lè j'amourya rètrovâ ! Lina inbranchè chè kamerâde, dèvan dè medji Louis chaluè to le mondo in lou dejin le dzouyo ke l'a dè rêvère di dzin dè cha kotse, lè rèmarhyè dithre vinyè, d'avi rèpondu a che n'invitachyon. Apri marinda l'è la rèdzoyechanthe : di menèthré in kochtume dou Tyrol inbriyon la mujika. L'è din le dzouyo, la danthe ke chèournè la vèya.

Le lindèman l'è le rindè-vo a nov'ârè dèvan l'ôtel. Lè j'amoutya, dèvan dè chè tchithâ Louis l'a rènovalâ a cha miya la promècha d'ithre dyora rintrâ ou payi, le maryâdzo cherè po l'outon : vouè Loulou i mè m'intinyo a chin ke tâ de, i t'atindo avui inpahyinthe mèrthi po to !

Le chôfeu la travèrchi lou "Liechtenstein" delé dè la frontère la chuèvu doulon dou lé tantyè a Zurich, du inke l'an j'à on n'arè a

Olten, apri dirèkchyon Bèrne è la Grevire, chon arouvâ a la vèya a Velâ-lè-Pyannè. Youna kirè in dzouyo l'è Lina ! Cha mèya kamerâde li fâ adon ti benéje, te vâ pâ règrètâ d'ithre vinyête. O na, l'è on cho-vinyi ke chu pâ prêcha a oubyâ : a chi l'ôtel l'é pachâ la pye bala vèya de ma yâ. Irè prêchâye de rintrâ po kontâ chon dzouyo a la dona.

La bènichon aproutsè, Louis Rapin l'è rintrâ la dèrire chenanna dou mi-dou, la fè a chavè a tota la famiye ke l'avi l'intanhyon de chè maryâ ! Apri ha novala le chènya la fè la pé avu chon bouébo, in famiye chè chon konchultâ po fére la fitha le dzoua è yo ? La mère J'éni, la de, no fô fére le goutâ ou kabarè, no lè fèmalè no volin achebin ithre de la fitha : pâ to t'avè le travô chu lè bré po fére pèr inke, dinche no chin ti libro por ithre inthinbyo ou goutâ. Krichto li fâ, te châ, fére fitha ou kabarè no van a kothè. L'è le premi di j'infan ke chè mâryè te pou kanmimo fére on n'èfouâ.

Ke chè, vè lè Rapin, kemin lè Techo l'an trakouâ por inkotyî chi dzoua de nothè.

L'è le mi d'oktôbre, le delon de bènichon le mohyi lè to parâ de botyè. Lè famiyè, lè j'invitâ chon inke. (mimamin di koutyajè) Lina la fiye i Techo, lè vihya tota de tantyè i botè, chu la titha on tsapotè inrubanâ freji, on vouâle ke li dèchin chu lè jèpolè, din la man on botyè de hyâ byantsè. L'è intrâye ou bré de chon chènya ke va de van l'ourtâ. Dèrè li Jéni Rapin, ou bré le fe Louis bin alekâ in vithire de nothè, va prendre pyèthe a dékouthè de la fiye a mariyâ.

Dèvan le prithre è de van "Dyu" l'an rèpondu fèrmo i prèyirè, i kèchtyon ke le prithre lou j'à pojâ.

Louis Rapin, volè vo prendre por èpaja Lina Techo inke prèjinta.

Vouè la vu !

Lina Techo, volè vo prendre por èpa Louis Rapin inke prèjin

Vouè le vu !

Le prithre l'a bènè lè bagè, che l'è chon infelâye l'on-a-l'ôtre ou de de la бага. Le prithre lè j'à dehyarâ maryâ po la yâ.

Le kà-mixte lou j'à tsantâ "Nothra Dona di Mârtsè è d'ôtro bi tsan. Lè maryatson chon chayè dou mohyi to dzoya. Apri totè lè j'inbranchyè, lè punyè de man, bounè parolè, lou batoyiche.

Ou kabarè, la châla, le goutâ to èthè pré po lè rèchyèdre. L'an bin fithâ, tsantâ, danhyi din le dzouyo. Outre le goutâ Krichto la fè la pé avui Martin Techo l'an bin trinkâ inthinbyo. (Krichto èthâ in ronye avui Techo du ke le bouébo kortijâvè la fiye).

Lè koujenèrè l'an inkotyî on bon goutâ ke l'à régâlâ ti lè j'invitâ. Hou dou maryatson chè chon pâ maryâ a la lèrdjère. Fô lou kouâdre le bouneu, la chindâ din lou minâdzo. Le korâdzo de chuportâ lè rèbrithe de la ya.